TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

BELGELENDİRME KRİTERİ

TSE K 645

Aralık 2022

ICS 03.080.20; 03.080.99

Kadın girişimci - Temel tanımlar ve genel kurallar kriteri

Women entrepreneurship - Basic definitions and general rules criteria

3.02.2023 / 328

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imzalı fatura ile TSE'YE ANTHR. STANDARDIN BU NUSHASININ KULLANIM IZNI TARAFIMIZDAN DOĞMU
-'A VERiLMiSTiR. BASILMA TARiHi: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

TELİF HAKKI KORUMALI DOKÜMAN

© TSE 2022

Tüm hakları saklıdır. Aksi belirtilmedikçe bu yayının herhangi bir bölümü veya tamamı, TSE'nin yazılı izni olmaksızın fotokopi ve mikrofilm dâhil, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılamaz ya da kopyalanamaz.

TSE Standard Hazırlama Merkezi Başkanlığı
Necatibey Caddesi No: 112
06100 Bakanlıklar * ANKARA

Tel: + 90 312 416 68 30
Faks: + 90 312 416 64 39
E-posta: dokumansatis@tse.org.tr
Web: www.tse.org.tr

3.02.2023 / 328

© TSE – Tüm hakları saklıdır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imzalı fatura ile TSE'den alınan TSE-9080957412623231214I3 Barkod Numaralı dokümanın izinsiz üretilerek çoğaltılmasıdır.
-'A VERiLMiSTiR. BASILMA TARiHi: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

Önsöz

Bu belgelendirme kriteri, Türk Standardları Enstitüsü Hizmet İhtisas Kurulu'na bağlı TK05 Hizmet Teknik Komitesi'nce hazırlanmış ve TSE Genel Sekreterliği'nin 15 Aralık 2022 tarihli onayı ile yayımına karar verilmiştir.

Bu kriterde kullanılan bazı kelime ve/veya ifadeler patent haklarına konu olabilir. Böyle bir patent hakkının belirlenmesi durumunda TSE sorumlu tutulamaz.

3.02.2023 / 328

© TSE – Tüm hakları saklıdır.

5070 sayılı kanun gereğince bu elektronik imzalı belge TSE tarafından 3023012143 Barkod No ile kişiye özel olarak oluşturulmuştur. TSE'nin yazılı izni olmadan çoğaltılamaz, üçüncü şahıslara verilemez, değiştirilemez ve başka amaçlarla kullanılamaz. Bu kontrol işlemini www.tse.tr/dogrulama adresinden yapabilirsiniz.
-'A VERiLMiSTiR. BASILMA TARiHi: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

3.02.2023 / 328

© TSE – Tüm hakları saklıdır.

5070 sayılı kanun gereğince elektronik imzalı TSE onaylı örneğini www.turkiye.gov.tr/tse adresinden doğrulayabilirsiniz.
Bu kopya Tek Kullanımlık Lisans ile TSE tarafından kişiye özel olarak üretilmiştir.
-'A VERiLMiSTiR. BASILMA TARiHi: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

İçindekiler

Sayfa

1 Kapsam 1
2 Bağlayıcı atıflar 1
3 Terimler ve tanımlar 1
4 Genel özellikler 3
5 Belirleme kriterleri 3
5.1 Genel 3
5.2 Mülkiyet 4
5.3 Yönetim 5
5.4 Kontrol 6
5.5 Bağımsızlık 7
5.6 Yatırımın azalması 8
Ek A 9
Kaynaklar 11

3.02.2023 / 328

© TSE - Tüm hakları saklıdır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imzalı fatura ile TSE'den alınan TSE99005741262323012413 Barkod Nolu Lisans/doğrulama numarası ile sadece sınırlı kopya oluşturulabilirsiniz.
-'A VERİLMİŞTİR. BASILMA TARİHİ: 16.12.2022
TSE'DEN İZİN ALINMADAN STANDARDIN BİR BÖLÜMÜ/TAMAMI İKTİBAS EDİLEMEZ, ÇOĞALTILAMAZ.

3.02.2023 / 328

© TSE - Tüm hakları saklıdır.

5070 sayılı kanun gereğince elektronik imzalı bu dosya TSE tarafından, Barkod: Islak imzalı/kurumsal mühürlü TSE belgesinin sorgulanmasından oluşturulmuştur.
ELEKTRONİK STANDARDLARIN İZİNSİZ PAYLAŞIMI YASAKTIR. TSE'YE KAYITLI STANDARDIN BİR KOPYASININ KULLANIM İZNİ / SATIŞ SÖZLEŞMESİ OLMAYAN
-'A VERİLMİSTİR. BASILMA TARİHİ: 16.12.2022
TSE'DEN İZİN ALINMADAN STANDARDIN BİR BÖLÜMÜ/TAMAMI İKTİBAS EDİLEMEZ, ÇOĞALTILAMAZ.

1 Kapsam

Bu kriter, kadın(lar)ın sahip olduğu/kadın(lar)ın liderliğindeki/kadın(lar)ın yönettiği işletmeler gibi, kadın girişimciliği ile ilişkili ortak tanımları ve söz konusu işletmelerin mülkiyet, yönetim ve kontrolünün kadın girişimcilerde olduğunun belirlenmesine yönelik hususları kapsar. Bu genel tanımlamalara ek olarak bu kriter kapsamında gerçekleştirilecek bir belgelendirme programı çalışması için olası göz önünde bulundurulabilecek noktalar Ek-A'da bilgi amaçlı sunulmuştur.

2 Bağlayıcı atıflar

Aşağıda kısmen veya tamamen atıf yapılan standart ve/veya dokümanlar, bu kriterin uygulanması açısından zorunludur. Tarih belirtilerek atıf yapılan standart ve/veya dokümanlar için sadece atıf yapıldığı baskı geçerlidir. Tarih belirtilmeden atıf yapılan standart ve/veya dokümanların (varsa değişiklikleri de içeren) son baskısı geçerlidir.

3 Terimler ve tanımlar

Bu kriterin amacı bakımından aşağıdaki terimler ve bunların tanımları uygulanır:

3.1
kadın mülkiyetindeki işletme

Bir veya daha fazla kadının işletme mülkiyetinin en az %50'sine sahip olduğu işletmedir (3.9).

3.2
kadın liderliğindeki işletme

Mülkiyetinin en az %25'inin kadın(lar)a ve yönetim (3.4) ve kontrolün (3.6) bir veya daha fazla kadına ait olduğu, eğer varsa yönetim kurulunun en az üçte birinin kadınlardan oluştuğu işletme (3.9) olup bir kadının işletmenin yasal belgelerini ve mali hesaplarını imzalama yetkisi olduğu ve kadın(lar)ın mülkiyetinde olmayan veya kadın(lar)ın liderliğinde olmayan işletmelerden bağımsız olarak işletilen işletmedir.

3.3
kadın liderliğindeki kooperatif

Ortakların ve karar organlarındaki oy hakkının çoğunluğunun kadınların oluşturduğu ve kadın emeğinin değerlendirilmesi amacını taşıyan kooperatifler. (3.10).

3.4
yönetim

Sigorta sözleşmeleri ve/veya bonolar, yatırımlar, bordro ödemeleri ve akreditiflerle ilgili imza sorumluluğu, sözleşmeleri ve finansal hizmetleri müzakere etme yetkisi dahil, ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere girişimin (3.11) temel işlevlerini ve günlük faaliyetlerini yönetme gücüdür.

3.5
operasyonel otorite

Girişimin/İşletmenin (3.11) günlük faaliyetlerini yönetme gücüdür.

3.6
kontrol

Eğer mevcutsa, kurumsal yönetim belgeleriyle kanıtlandığı üzere, yönetimi (3.4) veya politikaları yönetme veya yönlendirme ile işletmenin strateji belirleme ve yönetimine ilişkin karar verme gücünü, kadın(lar)ın bu yetkiyi kullanmalarını kısıtlayan herhangi bir hüküm olmaksızın kullanmasıdır.

3.02.2023 / 328

© TSE- Tüm hakları saklıdır.

5070 sayılı kanun gereğince bu çıktı elektronik imzalıdır. TSE-99809574826233012143 Bu kod ile http://dogrulama.tse.gov.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.
-'A VERiLMiSTiR. BASILMA TARiHi: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

3.7
yönetimsel kontrol

Girişimin/İşletmenin geleceğini belirleyebilmek ve kaderini yönlendirmek için gerekli olan stratejik ve yönetimsel kararları bağımsız ve tek taraflı olarak alma konusundaki görünür güçtür.

3.8
bağımsızlık

Girişimin/İşletmenin, kadınların mülkiyetinde veya liderliğinde olmayan işletmelerin finansmanına ve diğer kaynaklarına önemli ölçüde ihtiyaç duymadan, işletmenin branş/uzmanlık alanında faaliyet gösterme gücüdür.

Kayda ait not 1: "Finansmana ve diğer kaynaklara önemli ölçüde bağımlılık" yatırım veya başlangıç sermayesi ile ilgili olanları içermez.

Kayda ait not 2: Girişim, eğer piyasa değerinden elde ediliyorsa, kadınların mülkiyetinde veya kadın liderliğinde olmayan işletmelerin finansmanından ve/veya kaynaklarından yararlanabilir.

3.9
işletme

Ürünlerin veya hizmetlerin bir fiyat üzerinden veya başka bir şekilde elde edilmesi veya tedarik edilmesi sırasında kâr amacıyla kurulan ve bağımsız bir bütçe ile yürütülen kuruluş.

3.10
kooperatif

Tüzel kişiliği haiz olmak üzere üyelerinin ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklardır.

3.11
girişim

Mal ve hizmet üreticisi sıfatına haiz kurumsal birimdir.

Kayda ait not 1: Bir girişim, bir şirket veya tüzel kişiliği olmayan bir kuruluş olabilir.

Kayda ait not 2: Girişimler, kadın(ların) mülkiyetindeki işletmeler, kadınların liderliğindeki işletmeler ve kadınların liderliğindeki kooperatifler olarak tanımlanan her türlü kuruluşu içerir.

Kayda ait not 3: Bu tanım, sosyal girişimleri ve hem kar amacı güden hem de kar amacı gütmeyen girişimleri içerir.

3.12
esnaf işletmesi

Ekonomik faaliyeti nakdi sermayeden ziyade bedeni çalışmasına dayanan ve kazancı ancak geçimini sağlayacak düzeyde bulunan işletmedir.

3.13
ticari işletme

Esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir

3.14

adi ortaklık

İki ya da daha fazla kişinin emeklerini ve mallarını ortak bir amaca erişmek üzere birleştirmeyi üstlendikleri ortaklıktır

Kayda ait not 1: Adi ortaklığın genellikle sözleşmeye dayalı bir temeli olmalıdır. Ortaklar farklı katkılarda bulunabilirler, örneğin; uzmanlık, finansman, eğitim, malzemeler, tesisler vb.

© TSE- Tüm hakları saklıdır.

3.02.2023 / 328
5070 sayılı kanun gereğince elektronik imzalı ve tescilli olup, TSE 9080957482623231214I3 Barkod No ile http://dogrula.tse.tr adresinden doğrulanabilirsiniz.
-'A VERiLMiSTiR. BASILMA TARiHi: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

Kayda ait not 2: Tek bir idari birim içinde iki veya daha fazla girişim arasındaki işbirliği hariçtir.

Kayda ait not 3: Belirli bir projede zaman sınırlı işbirliği hariç tutulmalı ve bir iş birliği projesi olarak sayılmalıdır.

Kayda ait not 4: Bir ortağın yalnızca tedarik ettiği ve diğerinin yalnızca hizmet aldığı, ücretli veya ücretsiz tek yönlü bir ilişki hariçtir.

3.15
anonim şirket

Sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı tüzel kişilik olarak yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir. Pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve şirkete karşı sorumludur.

3.16
limited şirket

Bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan, esas sermayesi belirli olan ve bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşur. Ortaklar, kamu borçları hariç, şirket borçlarından sorumlu olmayıp, sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlüdür.

3.17
kollektif şirket

Kollektif şirket ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla, gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirinin sorumluluğu şirket alacaklılarına karşı sınırlanmamış olan şirkettir.

3.18
komandit şirket

Ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla kurulan, şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya birkaçının sorumluluğu sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan şirket komandit şirkettir.

3.19

sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket

Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket, sermayesi paylara bölünen ve ortaklarından bir veya birkaçı şirket alacaklılarına karşı bir kollektif şirket ortağı, diğerleri bir anonim şirket pay sahibi gibi sorumlu olan şirkettir.

4 Genel özellikler

Bir girişimi/işletmeyi, bu kriterdeki tanımlara ve esaslara göre değerlendirirken yapılacak bu değerlendirme aşağıdakilerden bağımsız olmalıdır:

- Bölge veya şehir durumu
- Kadının eğitim seviyesi
- Faaliyet sektörü
- Ticarete katılım
- Ayrımcılık olarak addedilebilecek diğer hususlar

5 Belirleme kriterleri

5.1 Genel

Bu madde, bir girişimin kadın mülkiyetinde veya kadın liderliğinde olup olmadığının değerlendirilmesinde önemli olan faktörlerin tespiti için gerekli özellikleri belirler. . Bu kriterler, hem bu

© TSE- Tüm hakları saklıdır.

3.02.2023 / 328
5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imzalı ve tarafımızca TSE-9080957742623231214I3 Barkod ile hak sahibi/doğrulama için www.tse.org.tr adresinden indirilebilirsiniz.
-'A VERiLMiSTiR. BASILMA TARiHi: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

kategorilerden birine uygun olduğunu göstermek isteyen girişimler tarafından hem de bir veya daha fazla girişimin değerlendirmesini yapmak isteyen diğer kurum/kuruluşlar tarafından kullanılabilir.

5.2 Mülkiyet

5.2.1 Mülkiyetin belirlenmesi

Mülkiyet;

-Bir ticari işletmenin sahipliği,

-anonim şirketlerde pay sahipliği,

- limited şirketlerde esas sermaye payı sahipliği/ortaklığı,

- kollektif şirket ortaklığı,

-komandit şirket ortaklığı,

- sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket pay sahipliğine,

göre belirlenir. Adi ortaklıklarda mülkiyet sözleşme hükümlerine göre belirlenir

Daha spesifik olarak;

- Girişimin/işletmenin kadın(lar) tarafından mülkiyeti, mülkiyet belgelerinde yansıtıldığı gibi gerçek, önemli ve proforma mülkiyetin ötesinde olmalıdır.
- Kadın(lar), mülkiyet haklarıyla orantılı olarak tüm risk ve kârları paylaşmalıdır.
- Kadın(lar) girişimin/işletmenin küçük hissedarı olmamalı ve çoğunluk mülkiyetini oluşturan menkul kıymetler/fonlar üzerindeki mülkiyetleri ellerinden alınmamalı ve kontrol altında tutulmamalıdır.
- Kadın(lar) sermaye ve/veya uzmanlığa katkıda bulunduğunu beyan etmelidir.

Kadın(lar)ın mülkiyet payını elde etmek için sermaye ve/veya uzmanlık katkısı, gerçek, maddi ve edinilen çıkar(lar)la orantılı olmalıdır. Yetersiz katkılar, gelecekte sermaye veya uzmanlık katkısı vaatlerini, girişim veya kadın olmayan sahiplerine ödenecek bir senedi veya yalnızca bir çalışan olarak katılımı içerecek şekilde sınırlı olmamalıdır.

5.2.2 Kadınlara ait işletmelerin mülkiyet kriterleri

Bir veya daha fazla kadının mülkiyeti, işletmenin tipi esas alınarak aşağıda belirtildiği şekilde belirlenir:

Ticari işletme-Esnaf işletmesi:

- Kadın. işletme varlıklarının %100'üne sahiptir.

Sermaye şirketleri:

- Kadın(lar), pay haklarının en az %50'sine sahip olmalıdır.
- Pay sahipleri arasındaki oy sözleşmeleri, şirketin pay senetlerinin veya pay gruplarının kadın sahibi/sahiplerine tanıdığı hakların etkisini azaltmamalıdır.
- Kadın pay sahipleri, tüm alışılmış mülkiyet işlemlerinde (örneğin, hisse devri, mülkiyet sahipliği, bağlayıcı sözleşmeler akdetme yeteneği) pay sahipliğini koruyabilmelidir.

Şahıs şirketleri

- Şirket ortaklarının en az %50'si kadın olmalı ve kadınlar şirketin kontrol hakkına sahip olmalıdır.

5.2.3 Kadın liderliğindeki işletmeler için mülkiyet kriteri

Bir veya daha fazla kadının mülkiyeti, işletmenin tipi esas alınarak aşağıda belirtildiği şekilde belirlenir:

© TSE- Tüm hakları saklıdır.

3.02.2023 / 328
5070 sayılı kanun gereğince ürün, elektronik ortamda ve fotokopi makinesi TSE'YE AİT STANDARDLARIN TEZGAH HAKKI TSE'YE AİT OLUP STANDARDIN BU NUSHASININ KULLANIM İZNİ TALEP EDEN DIŞINDA
-'A VERİLMİŞTİR. BASILMA TARİHİ: 16.12.2022
TSE'DEN İZİN ALINMADAN STANDARDIN BİR BÖLÜMÜ/TAMAMI İKTİBAS EDİLEMEZ, ÇOĞALTILAMAZ.

Ticari işletme-Esnaf işletmesi:

- Kadın, işletme varlıklarının %100'ünün sahibidir.

Sermaye şirketleri:

- Kadın pay sahipleri, her bir pay sınıfının en az %25'ine ve tüm mevcut payların toplamının en az %25'ine sahip olmalıdır.
- Pay sahipleri arasındaki oy sözleşmeleri, şirketin ana sözleşmesi veya imtiyazlı paylar , kadın sahip/sahiplerinin her türlü haklarını veya nüfuzlarını azaltmamalıdır.
- Kadın pay sahipleri, tüm alışılmış mülkiyet işletmelerinde (örneğin, hisse devri, mülkiyet sahipliği, bağlayıcı sözleşmeler akdetme yeteneği) pay sahipliğini koruyabilmelidir.
- Şahıs şirketleri
- Şirket ortaklarının en az % 50'si kadın olmalı ve kadınlar şirketin kontrol hakkına sahip olmalıdır.

5.2.4 Kadın liderliğindeki kooperatifler için mülkiyet kriteri

Kadınların liderliğindeki bir kooperatif ana sözleşmesi, toplam oy sayısının ve ortaklığın çoğunluğunun kadınlara ait olacağını, ayrıca yönetim kurulu çoğunluğunun kadın olmasını ve eğer varsa liderlik pozisyonlarının çoğunluğunun kadın olmasını şart koşmalıdır.

5.3 Yönetim

5.3.1 Kriter

5.3.1.1 Kadın mülkiyetindeki ve kadın liderliğindeki işletmeler

Bir işletmenin yönetiminin bir veya daha fazla kadın tarafından yapıldığını belirlemek için aşağıdaki hususlar uygulanır. Kadın(lar):

- Temel iş fonksiyonlarını yönetme yetkisini açıkça gösteren belgelere sahip olmalı, örneğin; bordro ve akreditifleri imzalama yetkisi, sigorta ve/veya bonolar için imza sorumluluğu,
- Sözleşmeleri ve finansal hizmetleri imzalama yetkisi,
- Politika ve operasyonlarla ilgili konularda önemli kararlara ek olarak günlük kararlar alabilme yetkisi,
- İşi yürütmekle görevli yöneticileri işe alma ve işten çıkarma yetkisi,
- İşteki en yüksek (tanımlanmış) görevli pozisyonlarından birine veya birkaçına sahip olmalı (Başkan, İcra Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetici Üye veya Yönetici Ortak veya eşdeğeri),
- Operasyonel yetkiye ve yönetimsel kontrole ve gözetim yetkisine sahip olmalı, (kadın(lar) yönetim kuruluna başkanlık etmediği sürece],
- Banka hesaplarının ve yasal belgelerin imzacısı olmalı, (kadın(lar) yönetim kuruluna başkanlık etmediği sürece]

5.3.1.2 Kadın liderliğindeki kooperatifler

Kooperatiflerin yönetiminin bir veya birden fazla kadın tarafından yapıldığı durumlarda; kadın(lar), kooperatifin yönetme gücü veya yönetime etkisi ve politikalarına yön verme veya işletme ile ilgili konularda hem günlük hem de önemli kararlar alma yetkisine sahip olmalıdır.

5.3.2 İşletme yetkisi

İşletme yetkisinin kadın(lar)a ait olduğu aşağıdaki hususlara göre belirlenmelidir:

- Karar verme sorumluluğunun olması;

3.02.2023 / 328

© TSE- Tüm hakları saklıdır.

5070 sayılı kanun gereğince bu çıktı elektronik imzalıdır. Doğrulama için: TSE99090574826232312143 Barkodlu Belge Doğrulama adresini kullanınız. İZİN/TASDİKLANMIŞ TSE STANDARDLARININ TEZAHİR HAKKI TSE'YE AİTTİR. STANDARDIN BU NUSHASININ KULLANIM İZNİ/TASDİKİ YOKTUR.
-'A VERİLMİSTİR. BASILMA TARİHİ: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

- Maiyetindeki çalışanları yeterli yönetme ve takdir yeteneğine sahip olmalıdır,
- Kadın/kadınların işletmeyi yönlendirmek için gerekli bağımsız ve tek taraflı kararları aldığı yönetimsel kontrolün olması.

5.4 Kontrol

Bir girişimin bir veya daha fazla kadın tarafından kontrolünün belirlenmesi aşağıdaki hususlar dikkate alınarak yapılır.

Yönetim

- Kurumsal yönetim ve düzenleyici belgeler, kadın(ar)ın işletmenin idari kontrolünü ve işletme yetkisini kullanma kabiliyetini kısıtlayan herhangi bir hüküm içermemelidir.
- Yönetim belgelerini ve bunlarla ilgili konularını gözden geçirirken, aşağıdakilere özel dikkat gösterilmelidir:
- İşletmenin yönetim organının yapısı (örneğin, yönetim kurulu veya yönetim komitesi);
- Yönetim organının işleyişi;
- Hissedarlar sözleşmeleri, tüzükler, işletme sözleşmeleri, genel ortaklık sözleşmeleri, sınırlı ortaklık sözleşmeleri veya kuruluş tüzüklerinin içeriği ve bu tür sözleşmelerin, tüzüklerin kadın/kadınların yönetimi yönlendirme yeteneğini ne ölçüde etkilediği ve işletmenin politikası.
- Bir kadın(lar), işletmedeki en yüksek (tanımlanmış) görevli pozisyonlarından (Başkan, İcra Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetici Üye veya Yönetici Ortak veya eşdeğeri) bir veya daha fazlasına sahip olmalıdır.

İşletme ve yönetim

- Kadın(lar), girişimin yönetim ve politikalarını yönetme veya yönlendirme gücüne ve girişimin stratejisine ve yönetimine ilişkin karar verme yetkisine sahip olmalıdır. Girişim, kadın(lar)ın mutat takdir yetkisini sınırlayan herhangi bir resmi veya gayri resmi kısıtlama getirmemelidir.
- Önceki ve/veya mevcut işveren-çalışan ilişkisi arasında veya mevcut sahipler içinde çalışan kadına yönetim sorumlulukları verildiği gösterilmelidir.
- Girişimin fiili yönetiminin kadın(lar) dışındaki kişiler tarafından üstlenilmesi veya yürütülmesi durumunda, yöneticileri işe alma ve işten çıkarma konusunda nihai yetki ve uzmanlığa sahip kişiler bu amaçla girişimi kontrol eden kişiler olarak kabul edilebilir.

Kayda ait not 1: Kadın(lar)ın ticari işletmenin sahibi olması, yönetim kurulu üyelerinin karara esas çoğunluğunu atayabilme ya da görevden alma gücünün elde bulundurulması veya kadın(lar)ın şirketteki payının en az %50 olması hususları kontrol edilir. Bu kontrol, işletme türüne göre aşağıda belirtilen belgeler ile gerçekleştirilmelidir:

- Gerçek Kişi Ticari İşletme ise; ticari işletmenin sahibinin kadına ait olduğunu gösteren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi sureti
- Limited Şirket ise; şirketteki kadın(ların) paylarını gösteren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi sureti
- Anonim Şirket ise; şirketteki kadın(ların) paylarını gösteren Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi sureti veya Pay Defteri Sureti
- Kooperatif ise; kooperatifin ortaklarının çoğunluğunun kadınlardan oluştuğunu ve kadın emeğinin değerlendirilmesi amacıyla kurulan kooperatif olduğuna ilişkin Türkiye Ticaret Sicil gazetesi sureti

3.02.2023 / 328

© TSE- Tüm hakları saklıdır.
5070 sayılı kanun gereğince elektronik imzalı ve lisanslı TSE-9080057482623231214 Burak Isik kullanımına özel hazırlanmıştır. TSE'YE ANTİTHR. STANDARDIN BU NUSHASININ KULLANIM İZNİ TARİHİNDEN İTİBAREN indirilebilirsiniz.
-'A VERİLMİSTİR. BASILMA TARİHİ: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

5.5 Bağımsızlık

5.5.1 Genel

Aşağıdaki hususlar bağımsızlığın belirlenmesinde kullanılmalıdır:

- Kadın(lar)ın uzmanlığı ve becerileri, girişimin işletilmesi için vazgeçilmez olmalıdır.
- Kadın(lar), dış kaynaklara önemli ölçüde güvenmeden girişimi yönetebilmelidir (yeni kurulan şirketler için finansal destek ve yatırımcılardan sağlanan fonlar hariç).
- Kadın(lar), girişimi etkileyen tüm önemli kararları kontrol etmeli veya kontrol edilmesini sağlamalıdır.

Devletin vergi makamları tarafından kadın(lar)ın ayrı ve farklı bir eleman olarak tanınması, herhangi bir girişimin bağımsızlık beyanının esas belirleyicisi olmamalıdır. Kriterler, Madde 5.5.2 ila 5.5.4'te verilenleri içermeli ancak bunlarla sınırlı olmamalıdır.

5.5.2 Kadın mülkiyetindeki işletmeler için bağımsızlık kriteri

Bir kadın sahipliğindeki işletmenin bağımsızlığını değerlendirirken aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- İşletmenin statüsü, endüstri standartları veya ihtiyatlı işletme uygulamaları ile çelişen koşullarla ilgili herhangi bir sözleşme veya kira sözleşmesinin tarafı olması,
- Aynı sektörde işletme sahipliğinin ve kadınlara ait olmayan işletmelerin birbiri ile ilişkili olması,
- İşletme ve sahibi kadın olmayan işletmeler arasında ortak yöneticiler, ofis çalışanları veya üyeler olması;
- İşletmenin çalışanları, teçhizatı, uzmanlık, tesisleri vb. sahibi kadın olmayan işletmeler ile paylaşması veya onlardan temin etmesi,
- Kadınlara ait olmayan bir işletme tarafından finansal çıkar (ör. kârlar, ücretler) sağlanması, yapılan görevlerle orantılı olmalı,
- İşletme, işlerini yasal olarak yürütmek için gerekli tüm geçerli yasal gereklilikleri yerine getirme özerkliğine sahip olmalı.

5.5.3 Kadın liderliğindeki işletmeler için bağımsızlık kriteri

Bir kadın liderliğindeki işletmenin bağımsızlığını değerlendirirken aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- İşletmenin statüsü, endüstri standartları veya ihtiyatlı işletme uygulamaları ile çelişen koşullarla ilgili herhangi bir sözleşme veya kira sözleşmesinin tarafı olarak
- Aynı sektörde işletme sahipliğinin ve kadınlara ait olmayan veya kadın liderliğinde olmayan işletmelerin birbiri ile ilişkili olması,
- İşletme ile kadın sahipliğinde olmayan veya kadın liderliğinde olmayan işletme arasında ortak yöneticiler, çalışanlar veya üyeler,
- İşletmenin çalışanları, teçhizatı, uzmanlık, tesisleri vb. sahibi kadın olmayan veya kadın liderliğinde olmayan işletmeler ile paylaşması veya onlardan temin etmesi,
- Kadınlara ait olmayan veya kadınların liderliğinde olmayan bir işletme tarafından finansal çıkar (ör. kârlar, ücretler) sağlanması yapılan görevlerle orantılı olmalıdır.
- İşletme, işlerini yasal olarak yürütmek için gerekli tüm geçerli yasal gereklilikleri yerine getirme özerkliğine sahip olmalıdır.

3.02.2023 / 328

© TSE- Tüm hakları saklıdır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imzalı fatura ile TSE 9080057412623231214 Barkod No ile bu dokümanın izinsiz çoğaltılmasını tespit edilmiştir. Bu dokümanı izinsiz paylaşamazsınız.
-'A VERİLMİŞTİR. BASILMA TARİHİ: 16.12.2022
TSE'DEN İZİN ALINMADAN STANDARDIN BİR BÖLÜMÜ/TAMAMI İKTİBAS EDİLEMEZ, ÇOĞALTILAMAZ.

5.5.4 Kadın liderliğindeki kooperatifler için bağımsızlık kriterleri

Bir kadın liderliğindeki kooperatifin bağımsızlığını değerlendirirken aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- Bu kooperatifler, kadın sahipliğinde veya kadın liderliğinde olmayan girişimlerin kontrolüne girmemeli ve bu girişimlerle hesap vermesinin gerektirecek ilişkiler kurmamalıdır. Aynı zamanda pazara, malzemeler veya sermaye kalemlerine erişim için tamamen bağımlı hale gelmemelidir.
- Kooperatifin, endüstri standartları veya ihtiyatlı yönetim uygulamaları ile çelişen koşullarla ilgili herhangi bir sözleşme veya kira sözleşmesinin tarafı olarak statüsü
- Kooperatif ve sahibi kadın olmayan veya kadın liderliğinde olmayan girişimler arasında ortak yöneticiler, çalışanlar veya ortaklar
- Sahibi kadın olmayan veya kadın liderliğinde olmayan bir şirket ile kooperatifin çalışanlarının, ekipmanın, uzmanlığın, tesislerin vb. paylaşılması veya onlardan tedarik edilmesi,
- Kooperatif, işlerini yasal olarak gerçekleştirmek (uygulanabildiğinde) için gerekli şekilde tüm geçerli yasal gereklilikleri yerine getirme özerkliğine sahip olmalıdır.
- Kadınların sahipliğinde olmayan veya kadın liderliğinde olmayan girişimden finansal çıkar (ör. kârlar, ücretler) sağlaması, yapılan görevlerle orantılı olmalıdır.

5.6 Yatırımın azalması

Büyüyen start-up'lar/girişimciler, büyümelerini finanse etmek için sürekli dış yatırıma ihtiyaç duyarlar. Bu, kadın kurucuların sahiplik paylarının, risk sermayesi fonları veya diğer türdeki hisse senedi yatırımcılarının girişiyle azalmasına neden olur. Bu koşullar altında, aşağıdaki kriterlerin karşılandığı durumlarda, bir işletmenin yine de kadın liderliğinde olduğu değerlendirilebilir.

- Kurucu olmayan hissedarlar hariç tutulduğunda, bir veya daha fazla kadın öz kaynakların en az %25'ine sahip olmalıdır.
- Madde 5.3 ve madde 5.4'teki yönetim ve kontrol konusundaki hususları karşılamalıdır.

© TSE- Tüm hakları saklıdır.

3.02.2023 / 328
5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imzalı fatura ile tedarik edilmiştir. TSE99090574826232312143 Bu kod ile bu ürün/doküman adına izinsiz/hatalı satışlar yapılamayabilirsiniz.
-'A VERİLMİSTİR. BASILMA TARİHİ: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

Ek A

(Bilgi İçin)

Kriter içerisinde tanımlanan hususlara dair bir değerlendirme soru listesi örneği aşağıdaki tabloda verilmektedir. Bu örnek liste bu kritere dair gerçekleştirilecek bir belgelendirme çalışması için ne tür noktaların değerlendirilebileceğine veya denetlenebileceğine dair bir ön bilgi sunması amacıyla kritere bu kritere bilgi amaçlı dahil edilmiştir.

#		Var/yok	Kayıt/Delil
1	Kurucu/kurucular/fiili ortakların, en az %50'si kadınlardan oluşmakta mıdır?		
2	Kadın kurucu/kurucular/fiili ortaklar, işletmede imza yetkisine sahip midir?		
3	Kar dağılımı/yatırım tüm fiili ortaklar arasında yasal olarak dağıtılarak kadın ortak/ortakların payını/paylarını koruyabilmiş midir?		
4	Yönetim kurulu veya icra kurulunda kadın ortaklar en az %50 temsil edilmekte midir?		
5	Cinsiyet eşitliği için üst düzey bir liderlik ve yayınlanmış bir vizyon belgesi var mı? (Örneğin, cinsiyet eşitliği ve kadın güçlendirme politikası)		
6	Kadınların operasyon yönetimindeki oranları en az %50 midir?		
7	Kurul üyeleri/temsilcileri en az %50 kadınlardan oluşmakta mıdır? (örneğin: İSG Kurulu, Disiplin Kurulu vb.)		
8	Kadın istihdam oranı en az %50 midir?		
9	Kadın ve erkek tüm çalışanlara adil ve eşit davranılıyor mu?		
10	Ulusal ve uluslararası alanda geçerli olan İnsan hakları ve ayrımcılık konusundaki mevzuata dair farkındalık mevcut mu?		
11	İş kanunu ve yönetmeliklerinde belirtilen eşitlikçi ve kadın güçlendirici haklar sağlanıyor mu?		
12	İş kanun ve yönetmeliklerindeki hakların üzerinde kadın güçlendirici imkanlar sağlanıyor mu?		
13	Tüm çalışanların, cinsiyet farkı gözetmeksizin sağlık ve güvenliğe erişimleri garanti altına alınıyor mu?		
14	Kadın çalışanların iş geliştirme ve liderlik süreçlerine katılımları teşvik ediliyor mu?		
15	Toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik politika ve uygulamalar 3. taraflarla paylaşılıyor mu?		
16	Ücret politikalarının nasıl belirlendiğine dair herhangi bir yöntem var mı?		
17	Terfi sürecine giren personel sayısı, bu personeller içindeki kadın oranı ve terfi eden kadın sayısı belirleniyor mu?		

© TSE- Tüm hakları saklıdır.

3.02.2023 / 328
5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imzalı fatura ile TSE 9080057418263303121413 Barkod No ile bu dokümanın orijinal nüshasına ulaşabilirsiniz.
-'A VERİLMİSTİR. BASILMA TARİHİ: 16.12.2022
TSE'DEN İZİN ALINMADAN STANDARDIN BİR BÖLÜMÜ/TAMAMI İKTİBAS EDİLEMEZ, ÇOĞALTILAMAZ.

#		Var/yok	Kayıt/Delil
18	Tüm şiddet türleri için kurum içerisinde bir şikâyet mekanizması mevcut mu? Süreç şeffaf ilerliyor mu? Personel durumdan ve ilerleyişten haberdar ediliyor mu?		
19	Kadın çalışanların işten ayrılma nedenleri kök-neden analizine tabi tutuluyor ve önleyici politikalar geliştiriliyor mu?		
20	Bezdirme, bıktırma ve cinsel tacizin araştırılmasına ve önlenmesine yönelik uygulamalar var mı?		
21	Kadın çalışanlar her türlü eğitim ve mesleki gelişim programına katılmaya teşvik ediliyor mu?		
22	Tedarik zinciri yönetiminde toplumsal cinsiyet eşitliği uygulamaları gözetiliyor mu?		
23	Kadın çalışanlara yönelik esnek çalışma ve yarı zamanlı çalışma uygulaması sağlanıyor mu?		
24	Sivil toplum kurumları, Üniversiteler ve diğer paydaşlar ile iş birliği yapılarak, kadın güçlendirici faaliyetler uygulanıyor mu?		
25	Faaliyet gösterilen yer ve yerlerde kadınların toplumsal güçlenmesine destek veriliyor mu?		
26	İşletme, Birleşmiş Milletler Kadını Güçlendirme Prensipleri imzacısı mıdır?		
27	Eşitliğe, kadın çalışanların örgütlenmesine ve savunuculuk haklarına destek veriliyor mu?		

3.02.2023 / 328

© TSE- Tüm hakları saklıdır.
5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. TSE-20220574-26232312143 Barkod Doğrulama Adresi: https://dogrulama.tse.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.
-'A VERiLMiSTiR. BASILMA TARiHi: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.

Kaynaklar

[1] ISO IWA 34 Women's entrepreneurship — Key definitions and general criteria

3.02.2023 / 328

© TSE- Tüm hakları saklıdır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imzalı lisans anahtarı: TSE9080957412623231214I3 Bu kod ile bu dokümanın izinsiz/kopyalanarak çoğaltılmasını engelleyebilirsiniz.
-'A VERiLMiSTiR. BASILMA TARiHi: 16.12.2022
TSE'DEN iZiN ALINMADAN STANDARDIN BiR BÖLÜMÜ/TAMAMI iKTiBAS EDiLEMEZ, ÇOGALTILAMAZ.